

3 Ontmaskering nodigt tot erkenning en vergeving *Preek over 2 Samuel 12:7 en 13 (bij heilig avondmaal)*

Liturgie

Intochtslied: NLB 137a:1-2

Votum en groet

Gez. 156

Gebed

2 Samuel 11:1-13

Ps. 19:6

2 Samuel 11:6 - 12:15

Ps. 51:1-2

2 Samuel 12:7 en 13 **Ontmaskering nodigt tot erkenning en vergeving**

Ps. 32:1-3

Viering HA Formulier I *Jezelf toetsen en bemoediging*

Aan uw tafel, Sela

Collecte

Gez. 174:3

Tafel 1

Gez. 128 refrein

Tafel 2

Gez. 128 refrein

Tafel 3

Gez. 128 refrein

Wetgeving (Rom. 6:11-15)

Gez. 157

Zegen

Gemeente van Christus onze Heer, mijn broeder en zuster,

Verontwaardiging

Stuitend. Schokkend. Onthutsend. Is dit de man naar Gods hart? Is David een held? Is hij de koning die het recht zoekt? Wat een minne streek om eerst zijn vrouw te roven en hem daarna zo smerig te behandelen. *Uria, die is de held...* (2 Sam. 23:39; Mat. 1:6). Hij heeft een heidense achtergrond, is een Hethiet nota bene. Maar Uria, die is pas integer. Hij krijgt een maand bijzonder verlof van de koning. Hij hoeft niet naar het strijdgeweld en mag even rustig naar zijn vrouw toegaan. Slim plan van David, zodat alles erop lijkt dat Uria de vader is...! Maar deze weigert beslist. Als zijn wapenbroeders met gevaar voor eigen leven slapen in een tent en als de ark van God in een tent wordt ondergebracht, zal hij dan zichzelf tegoed doen in zijn officiershuis? Geen denken aan. Daarna voert David hem dronken. Alles om maar zijn eigen daad te verdonkeremanen. David stelt alles in het werk om zijn seksuele escapade te verbergen. Zelfs zover gaat David dat hij er een moord voor overheeft. Als het maar niet aan het licht komt dat hij Uria, de held, laat omkomen! Doelbewust. En als de held is gesneuveld, neemt zijne majesteit alsnog diens vrouw. Wie het kwaad in zijn

leven toelaat, brengt iets in beweging dat zich niet tot een eenmalige daad laat beperken.

Is het geen groot moreel schandaal! Bent u ook zo verontwaardigd? En wat verontwaardigt jou het meest? Wat David Uria aandoet? Wat hij Batseba aandoet? Met hoeveel vingers wijs je eigenlijk naar David? Of vind je het wel spannend...?

De schrijver van 2 Samuel heeft het heel knap geschreven onder leiding van Gods Geest. Heel subtiel speelt hij in hoofdstuk 11 met een Hebreeuws woord, *sjalach*. Dat betekent gewoon 'zenden', 'sturen' of 'laten doen'. Heel alledaags voor een koning die commando's geeft. Maar dat geldt nu in het bijzonder voor David. Die gedraagt zich als een oosterse tiran. *Hij speelt voor god*. Mens-ont-erend. David doet en laat met mensen wat hij wil. Hij *voelt* zich helemaal geen zondaar als hij Batseba in bed krijgt, hij voelt zich minnaar. Hij *voelt* zich helemaal geen zondaar als hij Uria op het slagveld in gevaar brengt, hij voelt zich koning. David heeft alles onder controle. Behalve twee keer: a. Batseba *laat* de koning weten dat zij zwanger is. b. Joab *laat* de koning weten hoe de strijd verloopt. Maar verder in heel die geschiedenis is het heel veel David en weinig God. *Steeds meer David in het middelpunt, steeds minder God in het middelpunt*. Dat is de Góds-verontwaardiging. Zo eindigt 11:27: 'naar het oordeel van de HEER was het wel degelijk slecht wat David had gedaan.'

Ontmaskering

Hoe lang heeft David dit verborgen weten te houden? Volgens Psalm 32 voelde hij zich helemaal niet goed. Het zat hem niet lekker. Hij voelde zich helemaal niet op zijn gemak. Hij leefde er aan de buitenkant overheen, maar ten diepste wist hij drommels goed hoe fout hij zat. Dat vrat aan hem. Zolang hij zweeg brandde het vanbinnen. Hij had veel te verbergen. *Onbeleden en verdrongen schuld, daar word je ziek van*. Heeft het personeel ook niet meegewerkt? Wie heeft het lef de koning aan te spreken? Als *dit* aan het hof van Israëls koning wordt toegelaten, als zo met het recht wordt gesold, wat voor verschil maakt een koning van Israël dan nog met iedere willekeurig andere oosterse tiran? Wat zullen de omliggende volken niet roepen over deze koning? Die koning is door de God van Israël aangewezen! Wat is dat voor een God, die dat allemaal laat gebeuren!?

En kijk eens... hoe subtiel die ene zin. *God stuurde (sjalach) de profeet Natan naar David toe!* God zelf grijpt in. God is soeverein. Hij is God, ja, Hij alleen! En hoe doet Hij dat? Door een mens op een mens af te sturen. Natan komt niet als privépersoon, maar namens God, als een gezondene! Langzamerhand brengt Natan David tot de ontdekking, door middel van een verhaal. Een gelijkenis. Precies in de stijl van Davids Zoon, Jezus.

Tjonge, wat windt David zich op! Hij kookt van woede over die vuile steler. Hij maakt zich geweldig druk over de zonde van een ander. Hij wordt al sterker in zijn medelijden en zijn oordeel. Hij wordt al godsdienstiger. David oordeelt strenger dan in de Thora staat. Hij vindt dat die rijke man, die dat enige mooie ooilam heeft

geroofd, het lievelingsdier van de arme man, de doodstraf verdient. Op overspel stond de doodstraf (Ex. 22), maar op welke diefstal dan ook, stond geen doodstraf. Wel dat je dubbel moest vergoeden. David maakt er viervoudig van! Hier is een koning die geen onrecht duldt en dat keihard aanpakt...

Atta ha'isj... twee woorden die ontmaskeren: 'Jij de man!' Die man ben jij. Persoonlijk wordt hij aangesproken. David wordt ontdekt. Barmhartig genoeg. Hij wordt aan zichzelf ontdekt. Wie durfde hem aan te spreken, met gevaar voor eigen leven? Wie haalde hem uit zijn isolement? Zou hij zelf ooit tot deze coming-out zijn gekomen? God is zo barmhartig dat Hij aan het licht brengt. *De ontmaskering is een uitnodiging en bevrijding.* David wordt in het licht van God gezet.

Inderdaad, Batseba is een groot kwaad aangedaan, ze is uitgebuit en vernederd. Uria is grof en schandelijk behandeld en vermoord. Maar voor dit kwaad kwam de ZONDE, de zonde tegenover God, door zichzelf in het middelpunt te plaatsen en God opzij te schuiven. *De diepste oorzaak van het onrecht aan Batseba en Uria is dat David GóD niet tot zijn recht liet komen!* De zonde achter de zonden. God was afwezig.

De ontmaskering is evangelie. Bevrijdend! *Felix culpa: gelukkige schuld.* David wordt niet aan zichzelf overgelaten. Hij blijft niet met zichzelf achter in het isolement. Het evangelie mikt heel concreet en persoonlijk op jou. Jij bent die man, jij bent die vrouw. Het gaat nooit over iemand anders, het gaat altijd over jou. Geen algemene waarheden, het gaat over echte mensen, echte zonde, echte moeiten, echte pijn. Het gaat over jou en mij. Als je voor God komt, word je ver-antwoord-elijk gesteld. Je wordt weer mens. Je wordt er niet minder van, maar meer. Je wordt niet vernederd, maar aansprakelijk gesteld. Je krijgt waardigheid. Je wordt niet veroordeeld, maar je wordt... gered! De ontmaskering en ontdekking brengt je op de rand van genade. Want GóD ontmaskert. Hij is de goedheid zelve!

Erkenning

Dit maakt dat hij de man is naar Gods hart. Eenmaal ontmaskerd verdoezelt David niet meer. Hij ontkent niet. Hij zoekt geen uitvluchten of duizendmaal verontschuldiging of excuses, tal van redenen en oorzaken van zijn foute gedrag. Hij wijst niet meer naar een ander en roept niet: Ja maar hij, en ja maar zij. Hij stopt met meningen te geven over anderen. Hij ziet zijn eigen positie in tegenover God. *Persoonlijk aangesproken door God, antwoordt David persoonlijk:* Ik heb tegen de HEER gezondigd!

Het hoge woord is eruit. Gods Naam is geschonden, Gods eer is te grabbel gegooid. De God van David is gelasterd. Hij wordt erop aangekeken! Zijn recht is verdraaid en verkracht. En daarom is al die mensen onrecht aangedaan, van Batseba tot Uria. Wie het recht van mensen schendt, doet God onrecht aan. Zonde is voor god spelen. Het is verachting van Gods woord en daarmee van God zelf.

Een belijdenis van schuld is geen kruiperige bekentenis dat ik een vreselijk mens ben. Of mezelf een pak slaag geven en afranselen. Aan zelfkwellen doen. *Ik heb tegen de Heer gezondigd, dat is een hoopvolle zin, omdat die vol is van God.*

Sta ik onwetend of onverschillig tegenover mijn schuld, dan sta ik ook onverschillig tegenover het grote nieuws. Het grote nieuws: dat God bevrijdend werkt. In het leven van een christen is niet de eerste taak de zonde te vermijden, maar die onder ogen te zien en te erkennen. Bij God staan wij er immers allemaal gekleurd op.

Het licht waarmee je wordt ontmaskerd, datzelfde licht is ook je hoop. Want niet de waarschuwingen en dreigementen omgeven je dan als donkere wolken. Geen deprimerend moralisme. Geen in elkaar gedoken ja dan nee. Ook geen verdoezeling en miskennis, laat staan vergoelijking. Maar licht schijnt in het donker. *Strek je uit naar het licht. De zon die gerechtigheid brengt, en genezing in haar vleugels draagt (Mal. 4:2).*

Vergeving

David's zonde was *giga*-ernstig, je moet die op geen enkele manier vergoelijken. Als de Thora strikt was toegepast, zou hij ter dood veroordeeld zijn. Zonder pardon. Maar God doorbreekt nu al die ban. David mag blijven leven! Toch, *zijn daden blijven niet zonder gevolgen*. Wie in zonde valt, draagt niet alleen zelf gevolgen, ook de omgeving wordt aangetast. Voorgoed zal er onrust op zijn huis rusten. David heeft moeite om zijn zonen aan te spreken. Conflicten zullen zijn huis voortdurend beheersen. Hij komt er niet makkelijk van af en ook niet ongeschonden. Dat blijft staan..., om somber van te worden.

Maar dit alles is minuscuul vergeleken met Gods redding en bevrijding. Onze schuld is niet zo bijster interessant. Zonde maakt je kleiner, minder menselijk, vervelend, oersaai, altijd hetzelfde liedje. Mensen vervallen in oude patronen en telkens weer retourtjes. Wij kunnen maar op een beperkt aantal manieren zondigen. Psalm 51 heeft *slechts vier verschillende woorden voor 'zondigen'*. Maar om *de vergeving, vernieuwing, reiniging, herstel et cetera uit te drukken, zijn er negentien verschillende woorden!* God kan oneindig maal vergeven en je er niet langer op aankijken. Zo fris, zo origineel, zo verrassend, zo vernieuwend, zo creatief. Bevrijding, redding, verlossing, kies maar een woord. Het is nooit saai, nooit voorspelbaar en altijd weer nieuw!

Altijd weer hebben wij die neiging om zonden meer aandacht te geven. Maar Gods werk aan onze schuld: zondenvernieler, is het eigenlijke! Gods werk is veel interessanter en boeiender.

David hoort het verlossende woord uit de mond van Natan, die het hem aanzegt. Hij spreekt namens God. *JHWH draagt zijn zonden weg!* De HEER laat het er niet bij zitten. Hij neemt het van David over. Hoe kan dat ooit?

Wat Natan zegt, brengt David, en dus ook jou en mij, tot dicht bij God. David ziet in wie hij is, niet in zichzelf, maar voor God. Hij heeft met God te maken. Het plaatst hem persoonlijk voor God: open en eerlijk. Zo word je in staat gesteld jezelf te zijn, je eigen persoonlijke ik en zelf voor God.

Pilatus roept *de echo* van wat Natan tegen David zegt: *Jij bent die man!* Maar dan in de bewoording: *Zie de mens!* Jezus zelf is het in wie Gods daden worden uitgewerkt. Hij brengt je tot jezelf. Niet de weg, niet een droom, niet een visioen, of welke aanwijzing dan ook. Pilatus brengt Jezus dicht bij wie je bent. En hij onthult dat ik het ben, dat jij het bent met wie God van doen heeft. Deze persoonlijke God ziet mij staan, en ziet mijn persoonlijke zonde aan, en draagt daar zorg voor. Hij brengt jou evenals mij terecht bij zichzelf.

Onvoorstelbaar, maar waar. Onmogelijk te weerleggen. Hij is de Waarheid. De plaats van de zonde, de plaats delict is niet de plaats van beschuldiging of veroordeling, maar van redding en bevrijding. *Evangelie niet als beschuldiging, maar als erkenning en uitnodiging.* Jezus zelf is degene die God aan mij voorstelt. God die zo dichtbij komt. Zo vriendelijk, zo uitnodigend. De enige zorg is dat ik Hem uit de weg ga en van mij af sla. Hij brengt je tot erkenning en bevrijding. Hem heb ik meer nodig dan plezier, meer dan macht. Jezus brengt de God die ik nodig heb, dichtbij.

Davids passie voor Batseba was veel, Jezus' passie voor jou is meer. Hij draagt weg. Amen.